

DE VLAAMSE MINISTER VAN OMGEVING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen**
- **Definitieve goedkeuring**

Samenvatting

Voorliggend besluit wijzigt het Vlarema om Richtlijn (EU) 2019/904 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststof-producten op het milieu deels om te zetten, via een UPV voor vistuig en een uitbreiding van de regelgeving voor herbruikbare recipiënten op evenementen om een verdere daling in het gebruik van eenmalige plastic bekertjes te realiseren.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein Omgeving.

Met dit besluit wordt beoogd invulling te geven aan de Single Use Plastics (SUP)-richtlijn. Deze legt een daling op (tussen 2022 en 2026) in het gebruik van eenmalige plastic bekertjes en eenmalige plastic verpakkingen van voeding voor consumptie ter plaatse en om mee te nemen. Daarnaast is de invoering van een UPV vistuig verplicht.

Het ontwerp van besluit werd op 28 oktober 2022 voor de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering. Dit betrof echter een veel omvangrijker besluit. De verwerking van het advies van de Raden neemt daardoor meer tijd in beslag dan voorzien. Tegelijkertijd bevat dit wijzigingsbesluit een aantal bepalingen die op korte termijn in werking moeten treden:

- Invoering van een UPV voor vistuig in uitvoering van de SUP-richtlijn. België werd hiervoor reeds in gebreke gesteld door de Europese commissie.
- Verbod op het gebruik van wegwerprecipiënten op evenementen vanaf 15 juni 2023. Voor een maximaal effect zou dit artikel voor de festivalzomer in werking moeten treden.
- Verduidelijking over het gebruik van niet-transparante zakken voor medisch afval en voor afval van schepen. Dit geeft momenteel problemen naar handhaving.

Om deze reden wordt het eerdere wijzigingsbesluit opgesplitst in 2 delen. Dit wijzigingsbesluit dat een beperkt aantal urgente bepalingen bevat. En anderzijds een omvangrijker tweede wijzigingsbesluit dat de overige artikelen uit het oorspronkelijke wijzigingsbesluit zal bevatten.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het ontwerp-wijzigingsbesluit werd voorgelegd voor wetgevingstechnisch en taalkundig advies. Het advies 2022-257 werd ontvangen op 24 juni.

De Inspectie van Financiën heeft gunstig advies afgeleverd op 24 juni.
Het akkoord van de minister van Begroting is niet vereist.

Het ontwerp van besluit werd op 28 oktober 2022 voor de eerste keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering.

De Vlaamse Toezichtcommissie voor verwerking van persoonsgegevens heeft op 8 november 2022 advies nr. 2022/106 afgeleverd. Dit advies heeft geen betrekking op de artikelen die nu voorliggen.

De Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen en de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen stelden hun gezamenlijk en unaniem advies vast op respectievelijk 14 december 2022 en 19 december 2022.

Het ontwerp van besluit werd op 10 februari 2023 voor de tweede keer principieel goedgekeurd door de Vlaamse regering en voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Dit advies met nr. 73.099/1 werd ontvangen op 10 maart 2023.

Dit ontwerp is op 7 februari 2023 meegedeeld aan de Europese Commissie, met toepassing van artikel 5 van richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij. De status-quo periode van 3 maanden is verstreken op 08 mei 2023. Er werd geen reactie ingevoerd.

2 ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE (73.099/1)

Aanhef

De Raad van State maakt een aantal tekstuele opmerkingen. Aan het einde van het streepje in de rubriek "Rechtsgronden" dient te worden geschreven "..., gewijzigd bij de decreten van 26 februari 2021 en 20 mei 2022". Het advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen dateert van 14 december 2022 ipv 15 december 2022.

Wij volgen dit advies en doen de aanpassingen zoals voorgesteld door de Raad van State.

Artikel 3

De Raad van State vraagt om in de omschrijving van het begrip "vistuigafval" de woorden "vermeld in artikel 3, § 1, 1°, van het Materialendecreet," te vervangen door de woorden "vermeld in artikel 3, § 1, eerste lid, 1°, van het Materialendecreet,". Wij volgen dit advies en hebben de verwijzing gecorrigeerd.

De Raad van State betwijfelt of de ontworpen uitbreiding van de producentenverantwoordelijkheid voor kunststofhoudend vistuigafval effectief beperkt blijft tot het grondgebied van het Vlaamse

Gewest. In de omschrijving van het begrip “producent van kunststofhoudend vistuig” wordt immers ook uitdrukkelijk gerefereerd aan “elke buiten het grondgebied gevestigde natuurlijke of rechtspersoon”. Om die reden valt volgens de Raad niet uit te sluiten dat de invoering van het begrip “producent van kunststofhoudend vistuig” en de daarmee samenhangende uitgebreide producentenverantwoordelijkheid in het VLAREMA, vragen doen rijzen in verband met de overeenstemming daarvan met de beginselen waarnaar in het arrest nr. 163/2020, van het Grondwettelijk Hof wordt verwezen, te beginnen met het beginsel van de federale loyaliteit, maar ook het beginsel van de exclusieve verdeling van de bevoegdheden, en het beginsel van het vrije verkeer van diensten, gelezen in samenhang met de betrokken richtlijnbevestiging. Een voorafgaand overleg met de andere gewesten zou dergelijke vragen kunnen vermijden.

Het klopt dat de definitie “producent van kunststofhoudend vistuig” ook producenten omvat die niet in Vlaanderen gevestigd zijn (“buiten het grondgebied gevestigde natuurlijke of rechtspersoon” (ontworpen artikel 1.2.1, § 8, 5°, b), van het VLAREMA). Het betreft dan producenten die via verkoop op afstand verkopen aan gebruikers in het Vlaamse Gewest. Deze definitie is overgenomen uit de SUP-richtlijn. Dit is ook gebruikelijk in andere UPV-systemen. Dit kunnen dus producenten zijn die gevestigd zijn in de andere gewesten of in andere landen. Het is evenwel niet relevant waar de producent effectief gelokaliseerd is, wel waar zijn product op de markt komt. En gezien de visserijactiviteiten in het Vlaamse Gewest gesitueerd zijn, zal de verkoop dus gerelateerd zijn aan gebruikers in het Vlaams Gewest.

De keuze voor de omzetting van dit deel van de SUP-richtlijn via Vlaamse regionale wetgeving is uiteraard besproken met de andere gewesten. Dit zowel in het kader van de omzetting van de SUP-richtlijn in een intra-Belgische werkgroep waar is afgesproken op welke manier de diverse onderdelen van de SUP-richtlijn zullen worden omgezet (concordantietabel) als in het kader van de opmaak van een Interregionaal Samenwerkingsakkoord voor de Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid. Daarbij is bewust geopteerd om vistuig niet als afvalstroom op te nemen als interregionale UPV, maar om dit op Vlaams niveau op te nemen. Dit is ook bevestigd via de brieven die de gewesten hebben opgemaakt als reactie op de ingebrekestelling van ons land door de Europese Commissie ivm de onvolledige omzetting van de SUP-richtlijn.

Artikel 4

De Raad van State merkt op dat artikel 3.1.1, § 1, eerste lid, van het VLAREMA, niet enkel gewijzigd werd bij het besluit van de Vlaamse Regering van 23 mei 2014. Wij volgen dit advies en hebben de verwijzing gecorrigeerd.

Artikel 8

De Raad van State merkt op dat artikel 8 van het ontwerp beoogt artikel 5.3.13.2 van het VLAREMA aan te vullen met een tweede lid waardoor afvalzakken voor medisch afval en scheepsafval worden uitgesloten van het verbod op het gebruik van niet-transparante afvalzakken. Deze verantwoording lijkt aannemelijk wat het medisch afval betreft. Wat evenwel het scheepsafval betreft, overtuigt de verantwoording minder in de mate dat bijvoorbeeld voor de binnenlandse pleziervaart doorgaans geen internationale regeling zal gelden, maar veelal de internrechtelijke sorteerregels van bedrijfsafvalstoffen zullen moeten worden nageleefd. Het verdient dan ook aanbeveling om die verantwoording met een bijkomende argumentatie aan te vullen die van aard is om het gemaakte onderscheid beter te verantwoorden ten aanzien van het deel van de scheepvaartsector waarvoor geen specifieke, al dan niet internationale sorteerregels gelden. Daartoe kan de toelichting die nu al in het verslag aan de Vlaamse Regering bij artikel 8 wordt gegeven, verder worden uitgewerkt. Wij volgen dit advies en hebben het verslag Vlaamse regering verder uitgewerkt.

3 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 februari 2012 tot vaststelling van het Vlaams reglement betreffende het duurzaam beheer van materiaalkringlopen en afvalstoffen.

6. BIJLAGEN

- ontwerp van uitvoeringsbesluit
- verslag aan de Vlaamse regering
- advies van de Raad van State

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme,

Zuhal DEMIR